

Gids voor goede praktijken welzijn vleeskuikens:

Inleiding:

Op grond van artikel 15 van het vleeskuikenbesluit dienen eigenaars of houders van vleeskuikens met een bezettingsdichtheid hoger dan 39 kg/m² (tot maximaal 42 kg/m²) en die onder de werkingssfeer van het vleeskuikenbesluit vallen bij de bedrijfsvoering gebruik te maken van een gids voor goede praktijken. Deze gids moet aanbevelingen bevatten voor de naleving van het vleeskuikenbesluit. Bijgevoegd document voldoet aan deze beschrijving en is als zodanig ter beoordeling voorgelegd aan het ministerie van EL&I.

1. De houder van vleeskuikens

1.1. Een vleeskuikenhouder moet in het bezit zijn van een certificaat waaruit blijkt dat deze een passende cursus heeft gevolgd of passende ervaring heeft opgedaan. Als vóór 1 februari 2011 ervaring werd opgedaan met het houden van vleeskuikens is dit voldoende en hoeft dus geen cursus te worden gevolgd.

NB. ten tijde van het schrijven van deze gids wordt door het opleidingsinstituut CDB in samenwerking met het ministerie van EL&I een cursus ontwikkeld.

1.2. De ondernemer die niet zelf voor de vleeskuikens zorgt en / of personen in dienst heeft of dienstverlenend personeel (zoals vang- en laadpersoneel), beschikt over een bedrijfsprotocol met betrekking tot dierenwelzijn. Dit protocol moet ten minste betrekking hebben op de verplichtingen op basis van het vleeskuikenbesluit en op de dodingsmethoden die mogen worden gebruikt). Op deze basis worden instructies gegeven aan deze personen.

2. Bedrijfsinrichting:

2.1. De ondernemer beschikt over huisvesting voor vleeskuikens dat is uitgerust met een ventilatiesysteem en een koel- of verwarmingssysteem. Deze systemen moeten zo ingericht en afgesteld zijn dat:

- de NH₃ concentratie niet hoger is dan 20ppm (gemeten op kophoogte)
- de CO₂ concentratie niet hoger is dan 3000ppm (gemeten op kophoogte)
- oververhitting wordt voorkomen en dat de binnentemperatuur de buitentemperatuur niet meer dan 3 graden overschrijdt wanneer het buiten warmer is dan 30°C.
- overmatig vocht wordt verwijderd, de gemiddelde luchtvochtigheid is niet hoger dan 70% indien de buitentemperatuur minder dan 10°C bedraagt (gemeten over 48 uur).

2.2. Drinkvoorzieningen moeten zo zijn ingericht, geplaatst en worden onderhouden dat morsen tot een minimum wordt beperkt.

2.3. Het geluidsniveau moet zo laag mogelijk worden gehouden. Ventilatoren, voermachines en andere apparatuur worden zo gebouwd, geplaatst, gebruikt en onderhouden dat deze zo min mogelijk lawaai produceren.

3. Bedrijfsvoering:

- 3.1. Vleeskuikens moeten hetzij permanent de beschikking hebben over voer, hetzij voer op gezette tijden aangeboden krijgen. Het voer mag niet vroeger dan twaalf uur vóór de geplande slachttijd bij de vleeskuikens worden weggenomen.
- 3.2. Alle vleeskuikens moeten permanent toegang hebben tot droog en los strooisel op de vloer.
- 3.3. Tijdens de lichtperiode moet op ten minste 80 % van de bruikbare oppervlakte de lichtintensiteit ten minste 20 lux bedragen (op ooghoogte van de dieren). Tijdelijke vermindering van de lichtintensiteit is toegestaan als dat volgens de dierenarts noodzakelijk wordt geacht.
- 3.4. Binnen 7 dagen na opzet tot 3 dagen voor afzet, moet een dagnachtritme worden gehanteerd dat bestaat uit ten minste 6 uur donker, waarvan minstens 4 uur aaneengesloten.
- 3.5. Vleeskuikens worden ten minste 2 keer per dag geïnspecteerd. Vleeskuikens die zwaar gewond zijn of duidelijk blijk geven van een gezondheidsstoornis (bijvoorbeeld dieren die moeilijk lopen, aan een ernstige vorm van ascites lijden of zwaar misvormd zijn en daar waarschijnlijk onder lijden) moeten een passende behandeling krijgen of onmiddellijk worden gedood. Indien daar aanleiding toe is moet hierover contact worden gezocht met de dierenarts.
- 3.6. Onmiddellijk na het ontruimen van een stal wordt strooisel verwijderd en wordt de stal en apparatuur die met vleeskuikens in contact kan komen gereinigd en ontsmet.
- 3.7. Chirurgische ingrepen voor andere dan therapeutische of diagnosedoeleinden, die leiden tot beschadiging of verlies van een gevoelig deel van het lichaam of tot wijziging van het beendergestel zijn verboden.

4. Monitoring:

- 4.1. De houder of eigenaar van vleeskuikens die meer dan 50% van de kuikens van een koppel exporteert (met uitzondering van buitenlandse slachterijen die bevoegd zijn voor de uitvoering van de monitoring op hakdermatitis) of die meer dan 50% van de kuikens levert aan een slachterij waar niet wordt gemonitord op hakdermatitis/voetzoollaesies, moet dit op het vleeskuikenbedrijf laten uitvoeren. Deze monitoring vindt plaats binnen 7 dagen voordat de laatste kuikens worden weggeladen. Een lijst van organisaties die deze monitoring mogen uitvoeren, wordt gepubliceerd op de website van het Productschap Pluimvee en Eieren (www.pve.nl).

5. Vastleggen / bewaren van informatie:

- 5.1. De ondernemer beschikt over een up-to date documentatie waarin is opgenomen:
  - de plattegrond van de stal met afmetingen van de door de vleeskuikens ingenomen oppervlakten,
  - bruikbaar oppervlakte (bruto = lengte x breedte van de binnenzijde van de stallen, netto = bruto bruikbaar oppervlak - 1,7%). In het geval dat deze aftrek niet overeenkomt met de werkelijke ruimte die voersystemen in de stal

innemen kan de ondernemer aantonen dat een andere aftrek in zijn geval op zijn plaats is (vrije bewijsleer).

- het ventilatiesysteem of het koel- en verwarmingssysteem en de locatie van deze systemen,
- het ventilatieschema (met parameters van luchtkwaliteit; luchtstroming, luchtsnelheid en temperatuur),
- de voeder- en watervoorziening en de locatie daarvan,
- de alarm- en reservesystemen,
- het vloertype,
- het soort strooisel.

Deze informatie wordt op verzoek ter beschikking gesteld aan de bevoegde autoriteit.

5.2. Per koppel (de vleeskuikens in 1 stal) moet de volgende informatie worden vastgelegd:

- het opzetaantal,
- de opzetdatum,
- de kruising of het ras van de vleeskuikens,
- uitval aantallen per controle, inclusief de reden van uitval,
- selectie aantallen per controle, inclusief de reden van selectie,
- de dagelijkse en gecumuleerde dagelijkse mortaliteit. Deze wordt berekend door de dagelijkse mortaliteitspercentages bij elkaar op te tellen,
- het resterende aantal kuikens per dag,
- het afgeleverd aantal vleeskuikens,
- het levend gewicht van de vleeskuikens,
- de datum waarop de vleeskuikens zijn geslacht,
- de resultaten van de monitoring op hakdermatitis/voetzoollaesies (ontvangen van de slachterij of van de organisatie die deze op het vleeskuikenbedrijf hebben vastgesteld).

Deze informatie moet ten minste 3 jaar worden bewaard en wordt op verzoek ter beschikking gesteld van de bevoegde autoriteit.

6. Doorgeven van informatie:

6.1. Binnen 30 dagen nadat de laatste vleeskuikens uit een stal zijn verwijderd dienen de volgende gegevens aan Dienst Regelingen doorgegeven op een formulier dat beschikbaar is op het DR Loket:

- het opzetaantal,
- de opzetdatum,
- de datum waarop de vleeskuikens zijn geslacht,
- het afgeleverd aantal vleeskuikens,
- het levend gewicht van de afgeleverde vleeskuikens,
- het resterende aantal kuikens (nadat een deel van het koppel is uitgeladen),
- de leverancier van de kuikens;
- de afnemer van de kuikens;
- de resultaten van de monitoring op hakdermatitis/voetzoollaesies
- de uitvoerder van deze monitoring (slachterij of van de organisatie).
- De gecumuleerde dagelijkse mortaliteit

Het aantal gegevens die naar DR worden verstuurd zal in de toekomst worden beperkt.

Deze gids wordt dan aangepast.

- 6.2. De houder of eigenaar van vleeskuikens stelt Dienst Regelingen eenmalig in kennis van het voornemen om een bezettingsdichtheid van maximaal 39 of 42 kg/m² aan te houden. Ten minste 15 dagen voor de opzet van een nieuw koppel moeten eventuele wijzigingen van de tot dusver gebruikelijke bezettingsdichtheid via de webportal (Het LNV-Loket of tel 0800 22 333 22) worden doorgegeven aan Dienst Regelingen.

Voor bedrijven die een bezettingsdichtheid tot 42 kg/m² willen gaan aanhouden geldt:

- dat in de afgelopen twee jaar door de bevoegde autoriteit op het pluimveebedrijf geen overtredingen van het vleeskuikenbesluit mogen zijn vastgesteld
- dat gebruik wordt gemaakt van een Gids voor Goede Praktijken
- dat in ten minste 7 opeenvolgende koppels van een stal de gecumuleerde dagelijkse mortaliteit onder de 1 % + (0,06 % x de slachtleeftijd in dagen) lag. Van deze norm kan de minister van EL&I in sommige gevallen besluiten af te wijken als de eigenaar of ondernemer een toereikende verklaring heeft voor de buitengewone aard van een hogere gecumuleerde dagelijkse mortaliteit en dat is aangetoond dat sprake is van overmacht.
- Dat de gemiddelde score voor hakdermatitis over de 7 laatste opeenvolgende koppels niet hoger was dan 15%. Per 1 juli 2012 komt er een norm voor voetzoollaesies bij (welke nog moet worden vastgesteld). Ook van deze norm kan in sommige gevallen worden afgeweken als de eigenaar of ondernemer een toereikende verklaring heeft voor de buitengewone aard van de overschrijding van de norm en dat is aangetoond dat sprake is van overmacht. Per 1 januari 2013 verdwijnt de norm voor hakdermatitis.

- 6.3. De houder of eigenaar van vleeskuikens informeert Dienst Regelingen onmiddellijk over aanpassingen van stal, uitrusting of procedures die van invloed kunnen zijn op het welzijn van dieren. Dit gebeurt via het DR Loket.

- 6.4. De houder of eigenaar van vleeskuikens stuurt minimaal 24 uur voor elke aflevering van vleeskuikens een volledig ingevuld VKI formulier door aan de slachterij. Op dit formulier zijn onder meer de volgende gegevens ingevuld:
- de gecumuleerde dagelijkse mortaliteit
  - de kruising of het ras van de vleeskuikens.